

Svampar i Västmanlands brandområde, Hälleskogsbrännan, 2016 – rapport 2, (2016-12-19, sammanställd av Tom Sävström).

Svampar är ytterst beroende av regn, jämt fördelat över säsong, samt värme. Då blir förutsättningarna optimala för svamparnas fruktkroppsbildning, alltså det vi ser av svamparna ovan jord. Tyvärr har 2016 varit ett torrår, med lite regn under försommaren och under juli och augusti månader har det mest handlat om spridda lokala regnskurar i länet. Och september månad ska vi mest minnas för sina värmerekord. De svampfynd som redovisas i denna rapport är i huvudsak hämtade från Artportalen. Betydligt flera arter än de som anges här är påträffade i brandområdet under året, vilket den intresserade kan ta del av i Artportalen. För övrigt ska resultatet ses utifrån tämligen slumpmässiga besök, inriktade speciellt på svampinventeringar.

Brandskiktdyna och murklor

I det 14000 ha stora brandområdet började under detta år brandskiktdyna uppträda rikligt på brända björkar. De svarta fruktkropparna är runda, och uppträder i storlek mellan spelkula och golfboll. Det finns flera arter skiktdynor, där den vanligaste och som vi främst ser i området är *Daldinia maculata*, (27 rapporter i Artportalen 2016). Stenmurkla *Gyromitra esculenta* och toppmurkla *Morchella conica* har uppträtt betydligt sparsammare än under 2015. Endast en rapport finns av toppmurkla i maj. Den var ju annars mycket allmän året innan. Även rotmurkla *Rhizina undulata* bildade betydligt färre fruktkroppar under 2016.

Brandskiktdyna på björk, Lilla Vallsjön 30/6 2016. Foto: Tom Sävström

Skålsvampar

Samma tendens visar förekomsterna av olika arter brandberoende skålsvampar. Betydligt färre, såväl arter som antalet individer per art jämfört med 2015. Skålsvampar har helt enkelt uppträtt sällsynt under 2016. Endast två rapporter av stybbskål *Geopyxis carbonaria*, enstaka eldskål *Pyronema omphalodes* och ögonskål *Scutellinia scutellata* har noterats. Skålsvamparna visar tydligt att första året efter en skogsbrand är dessa arter särskilt gynnade och dominerar antalsmässigt över stora ytor. Varför avtar fruktkroppsbildningen så markant redan andra året efter brand? Visserligen var det torrt i brandområdet under större delen av säsongen, men torde knappast vara enda orsaken till nedgången.

Kolhätting

Kolhätting *Galerina carbonicola* hittades i juni 2015 av Hans von Eichwald m fl vid Kronmossen och var då ny art för Västmanland. Den 23 augusti 2016 hittade Lars Bsenko kolhätting på tre vitt skilda områden kring Römossen och Kaxängsmossen, vilket antyder att den möjligen varit vanligare i brandområdet detta år. De tre fynden visar också det som ofta förekommer bland svamparna, att dyker en art upp på ett ställe, är chansen stor att samtidigt hitta den på flera andra liknande platser.

Kolhätting, Römossen SV, Hälleskogsbrännan, 23/8 2016. Foto: Lars Bsenko

Två navlingar

Kolnavlingen *Faerberia carbonaria* var ny art för Västmanland 2015, då Bengt Stridh fann ett par exemplar av den norr om Långkärret den 5 juli. Inom samma område hittades 5 augusti 2016 en samling kolnavlingar på en gammal kolbotten av Bengt Stridh och Tom Sävström. Kanske fanns den där på samma milbotten under kolningsepokens tid. En annan navling, brandnavling *Lorileia postii* har rapporterats 2016 på fem olika lokaler. Vid besök vid Lilla Vallsjön den 27 oktober kunde jag se den på några ställen, så den har kanske inte varit så ovanlig i området under året.

Vanligaste brandsvamparna 2016

Av brandberoende/gynnade arter marksvampar som uppträtt allmänt under 2016 kan nämnas kolflamskivling *Pholiota highlandensis*, stybbspröding *Psathyrella pennata* och

svartnavling *Myxomphalia maura*. Av dessa har den förstnämnda antalsmässigt varit den kraftigt dominerande arten. Den har uppträtt särskilt kring rotsystemen i anslutning till tallar.

Brandbläcksvampar

Under 2016 har ett fynd av stor brandbläcksvamp *Coprinopsis jonesii* noterats, i bränd mark vid Uvberget den 19 maj. Denna art som tidigare hette *Coprinus lagopides*, har ett antal noteringar tidigare från Västmanland. Den kan även uppträda på icke bränd mark. Liten brandbläcksvamp hade 12 rapporter 2015, mot endast två under 2016.

Stor brandbläcksvamp, Uvberget 19/5 2016. Foto: Tom Sävström

Inför 2017

Vi får hoppas att år 2017 blir ett bra svampår, efter fyra mer eller mindre dåliga år på raken. Senast 2012 var det ett sådant år som man som svampintresserad önskar sig. Och det är viktigt att fortsätta rapportera sina fynd på Artportalen och även att lägga in bilder på svampar som uppträder på bränd mark och ved. Alla rapporter som läggs in i Artportalen kan bidra till ökade kunskaper om svamp och skogsbrand och materialet kan bli viktigt för framtida forskning inom ämnet.